

ima zasebno tuje velepodjetje Južna železnica. Vendar čitamo obenem vedno na novo, kako vedno naprej sprejemajo nove upravne svetnike iz vseh delov sveta, katerim izplačuje Juž. žel. ogromne nagrade ne da bi ti ljudje za to kaj delali. Velik del njene proge teče po Sloveniji. In baje Juž. žel. tudi v Sloveniji tu in tam kaj zida, samo v Mariboru, kjer ima največ delavstva in uradnikov, ne zida absolutno nič, čeprav stanuje komaj 30 odstotkov uslužbencev v njenih prostorih. In vendar ima Juž. žel. ravno v Mariboru ogromne dohodke, posebno od naše države. Pri vsaki lokomotivi, ki jo napravi za državo, zasluži baje okrog pol milijona. Ko pa so delavci pred kratkim zahtevali povišanje plač, jim je njen zastopnik rekel, da so sicer njihovi zahtevki upravičeni, toda naj se obrnejo na državo, ker Juž. žel. baje nima denarja. Država naj bo torej ona molzna krava, ki jo bo molzla tudi Juž. železnica! Mislili bodete morda, da so z zidanjem hiš zvezane bogve kakšne težave. Poprej so bile sicer res težave, ker je manjkalo materiala, sedaj pa ga je dovolj in tako je Juž. železnica n. pr. na mariborskem kolodvoru v kratki dobi enega meseca sezidala lepo hišico za prenočevanje nemških konduktorjev, ki vozijo k nam iz Avstrije, nima pa denarja za stanovanjske hiše naših železničarjev, čeprav v naši državi plačujemo horendno višje vozne listke kot pa v bankrotni Avstriji. In ravno tak škandal je dejstvo, da dela Južna železnica na Dunaju luksurijsen salonski voz, s katerim se bo vozil po Jugoslaviji nek njen uradnik Bračić in ki bo stal nič manj kot 12 milijonov; torej za vse je denarja dosti, samo za stanovanjske hiše naših ljudi ga ni.

Poglavje o bankah.

Posebno poglavje pri razmotrivanju mariborske stanovanjske bede zasluži tudi banke. O bankah se je že mnogo govorilo in pisalo, zato se v splošnem bančnega poslovanja tukaj ne bom dotaknil. Gotovo je tudi, da jim ne moram nasprotovati, dokler se gibljejo v mejah zakona. Gotovo je tudi, da naše sedanje gospodarsko življenje nujno potrebuje narodnih bank. Ne moremo pa pripustiti, da bi nam tudi banke, to je najizrazitejši denarni mogotci, večale stanovanjsko bedo. Imamo sedaj v Mariboru že sedem in obetata se nam še dve novi. Toda nobena še ni sezidala ne enega stanovanja, pač pa so nam vasedle celo s svojimi poslovnimi prostori zasebna stanovanja. Koliko stanovanj pa nam je zasedlo še-le bančno uradništvo! Tukaj mora stanovanjski urad končno energično poseči, vmes a ne sme sevati ravno tako pardonirati sorodnih sester, kot so n. pr. špedicijske tvrdke, ki tudi rastejo po Mariboru kakor gobe po dežju. Odločno se mora stanovanjski urad protiviti temu, da bi se naseljeval pri nas, posebno pa v fujihi hišah, tuji kapital bank pod različnimi pseudo-tituli, kot n. pr. sedaj „I. hrvatska stedionica“, ki adaptira za svoje prostore krasno trgovino na oglu Jurčičeve in Gosposke ulice, pa že sedaj dopisuje našim ljudem — nemško, po nemškem, odvetniku, ki je pred vojno onemogočil ustanovitev slovenske šole v Studencih. Cemu ne dajo takšnega lokala raje zavednemu slovenskemu obrtniku ali trgovcu?

In tako bi lahko še dolgo naštevati mariborske stanovanjske škanđale, ki jasno dokazujejo, da v Mariboru ne bi bilo treba stanovanjske bede, če bi strogo izvajali stanovanjske neredbe. Danes smo slišali nebroj očitkov vladi. Moramo pa ji priznati, posebno centralni vladi, da je v stanovanjskem vprašanju izvršila popolnoma svojo dolžnost. Najnovejša stanovanjska naredba ministra za socialno politiko je izvrstna in nudi onim bedrim, ki stanovanje iščejo, prav vse pripomočke, treba je le, da jo izvršilni organi izvajajo in sicer z železno konsekvenco.

Razvoj Maribora.

In za nas je to življensko vprašanje, ki bo postajalo za Maribor in okolico od dne do dne bolj pereče. Na Teznu ustanavljajo velik nove tovarne in nedogleden je razvoj industrije v okolici. Kam bo šlo vsota uradništva in

delavstvo, če podjetniki ne bodo istočasno zidali zadostno stanovanj?

Clovek, ki nima stanovanja, nima ničesar; rodbina je razbita, v istem hipu, ko ji odvzamete ognjišče. In za to končam z glasnim mementom: Železne metle nam je treba v vodstvu stanovanjskega urada, v komisijo pa ljudi, ki imajo globok socialni čut in še več resne volje do dela za bližnjega.

Obmejni promet.

V kratkem se prično v Beogradu jug. avstrijska pogajanja glede ureditve takozvanega malega obmejnega prometa med Jugoslavijo in Avstrijo. Kako si zamišljajo ta promet obmejni Nemci, katerih zahteve je sprejela tudi dunajska vlada, nam priča članek „Vom Grenzverkehr“, ki ga objavlja „Deutsche Grenzschutz“ dne 9. oktobra t. l. Z ozirom na važnost, ki jo ima za naše kraje ureditev obmejnega prometa, prinašamo ta članek v dobesednem prevodu:

Obmejno ozemlje.

Obmejno ozemlje, o katerem veljajo vse določbe, nanašajoče se na mali obmejni promet, naj obsega po 15 kilometrov široki pas (cono) na obeh straneh državne meje. Občine, katerih se ta obmejni pas dotika ali jih preseka, morajo pripasti cele obmejnemu pasu. V tem pasu se je gospodarskim razmeram odgovarjajoči promet uredil na ta način, da bo mogoče brez težkoč in zaprek oskrbovati gospodarstva, ki leže onstran državne meje, ter da se bo prebivalstvo lahko brez ovir in motenj posluževalo onih trgovinskih virov, ki so potrebni za lastno porabo.

Obmejni posestniki z onostranskim posestvom.

Stalni prebivalci obmejnega ozemlja, ki imajo onostranska posestva, to se pravi posestva v drugi državi, uživajo pravico prestopati mejo skupaj s svojimi rodbinskimi člani, svojo stalno služničadjo in z drugim stalnim delavskim osebjem, dalje s potrebno pripravo, z vozno ali pašno živino, orodjem in drugimi gospodarskimi sredstvi, všteti hrano, ki jo rabijo za dobo dela. Za prestop meje je potrebna samo propustnica, ki jo izstavi carinska oblast one države, v kateri doličnik stalno prebiva, vidira pa carinska oblast države, v kateri ima svoja onostranska posestva.

Izdelki lastnega gospodarstva se smejo spraviti čez mejo v predelanem ali nepredelanem stanju brez carine, isto tako semensko zrnje, naravna in umetna gnojila, sredstva za zatiranje poljedeljskih škodljivcev, kakor tudi za transport potrebna posoda, vreče in druge shrambe, če se posestnik izkaže s potrdilom o izvozu in potrebi, ki ga izda ona občina, v kateri leži posestvo. To potrdilo mora veljati tako za lastno posestvo kakor za v zakup vzeta zemljišča. Za promet v svrhu izboljšanja ali predelave gospodarskih pridelkov, osobito za porabo mlinov, žag in stiskalnic za olje, velja tzv. zabeležni promet brez kavicje, to se pravi, pri prestopu meje si carinski organ zabilježi vrsto in množino dotičnega pridelka, na podlagi te zabeležbe se potem dopusti posestniku, da spravi predelane predmete (olje, deske itd.) brez nadaljnega carinskega postopanja čez mejo.

V malem obmejnem prometu naj se dovoli izvoz domačih pridelkov brez vsake predhodne prošnje. Kot izkaz naj služi prej omenjena propustnica in potrdilo občine o izvozu in potrebi dotičnega blaga.

Trgovci in obrtniki.

Trgovske in industrijske potrebščine in blago, ki se rabi za dnevne potrebe, v kolikor res odpada za lastno uporabo, mora biti do določene množine prosto carine, če ni monopolno blago ali tako, da z njim razpolaga samo država. Posebno pa se mora dopuščati prost izvoz in uvoz ilovice, ilovnatih izdelkov, opeke itd. za vzdrževanje stavb v obmejnem pasu.

Obrtnikom se mora dovoliti prost promet za njihove potrebščine, surovin za popravila in v nekaterih slučajih tudi za gotove izdelke. Za ta promet naj zadostuje pristojbine prosti tranzitni listi pristojne carinske oblasti.

Dušekrbstvo in zdravstvena oskrba.

Zdravniki, živinozdravniki in babice morajo imeti vsak čas prost prehod s svojim za izvrševanje poklica potrebnim orodjem, medikamenti itd. Tudi medikamenti za domačo potrebo preaivalstva morajo biti carine prosti.

Duhovnikom in pogrebniim sprevodom mora biti prekoračenje te meje vedno dovoljeno. Uporaba v obmejnem pasu ležečih pokopališč naj ostane po sedanjem običaju v veljavi.

Splošne določbe.

Prebivalstvu obmejnega pasu se dovoli carine prost nakup vsakdanjih potrebščin za lastno uporabo do gotove množine in do določenega zneska.

Tudi vsomu ostalemu prebivalstvu, ki ni vžeto pri omenjenih stanovih, se dovoli v malem obmejnem prometu svobodno prekoračenje meje na podlagi osobne izkaznice. Te izkaznice naj izda politična ekspozitura in jih potrdi tudi politična oblast sosedne države, a opremljene morajo biti s sliko. V posebno-nujnih slučajih (smrt itd.) naj se pooblaste obmejni organi za izdajo dovoljenja za enkratno prekoračenje meje. V obmejnem pasu naj se uvede tudi brzojavni in telefonični promet in medsebojno olajša obisk šole.

Notranja in zunanja politika.

* Iz angleškega kabineta. Danes dopoldne se je vršila pod predsedstvom ministrskega predsednika seja kabineta, na kateri se je razpravljalo o predlogih za izpremenitev oblike plačanja reparacij s strani Nemčije.

* Kritičen položaj na Grškem. V Atenah je postal politični položaj zelo kritičen. Ne samo venizelisti, tudi ostala opozicija je nastopila proti opoziciji. Vodji opozicije, Stratosu, so je posrečilo, da je prisilil Gunarisa, da takoj skliče zbornico, ki se je imela sestati še le po povratku ministrskega predsednika iz Londona.

* Posvetovanje kralja Aleksandra s francoskim predsednikom. Iz Pariza poročajo: Ministrski predsednik Pašić je poročal Nj. Vel. kralju o zunanjem in notranjem položaju kraljevine, posebno z ozirom na Albanijo in madžarske nakane, ki teže za tem, da se izpremeni trianonska mirovna pogodba. Kralj se je nato posvetoval o tem s predsednikom francoske republike g. Millerandom in ministrskim predsednikom g. Briandom. Smatra se, da zastopa Francija naše stališče. G. Pašiću je izdal kralj naredbe o nadaljnem delu v Parizu ter odpotuje nato v Svico, kjer name-rava ostati kakih 10 dni, odkoder se povrne z ministrskim predsednikom Pašićem v domovino.

* Razdelitev novčanic avstrijske banke. „Prager Tagblatt“ poroča, da so prispeli v Prago likvidatorji avstrijske banke, da uredi razdelitev onih novčanic avstrijske banke, ki jih je leta izdala pred 28. oktobrom 1918. Te novčance se bodo proporcionalno razdelile na vse nasledstvene države bivše Avstroogrške monarhije. Novčance, izdane po tem roku morata prevzeti Avstrija in Madžarska. Likvidatorji morajo skrbeti, da se likvidacija čim prej izvrši. Zaloga zlata te banke se razdeli med vse nasledstvene države razven Avstrije in Madžarske.

* Odločitev v sporu za Gornjo Slezijo. Kakor poročajo berlinski listi, je že padla kocka glede usode Gornje Slezije. Svet Zveze narodov je ne ozi-ranje se na dosedanja načrte in predloge storil definitivni sklep: Gornja Slezija bo razdeljena. Kakor znano, so stopili v komisijo, ki je imela odločiti usodo spornega ozemlja, delegatje Belgije, Japonske, Kitajske in Brazilije. Velik del Gornje Slezije pripade Poljski. Nemčija bo imela na odstopljenem ozemlju razine ugodnosti, med njimi okrog 85% vseh zalog premoga itd. Nemška javnost se je zaradi te odločitve, silno vznemirjala. Pričakovati je, da bo Wirthov kabinet podal demisijo. Nekateri berlinski listi izrekajo upanje, da zavezniške velesile ne bodo sprejele sklepa Zveze narodov. V tem slučaju bi

seveda dospelo vprašanje Zveza narodov v resno krizo.

* Se vprašanje Baroša. Razmejitevna komisija za razmejitev med našo in reško državo je priznala luko Baroš Jugoslaviji. Kljub temu pa Italija še ne mara predati Baroša našim oblastem. Vsled tega se bo ministrski predsednik Pašić na svojem povratku iz Pariza okrog 20. oktobra sestal z italijanskim zunanjim ministrom della Toretta, da z njim uredi to vprašanje. Glede tega vprašanja je odpotoval tudi predsednik reške vlade Zanella v Rim. Vesti iz Rima poročajo, da je reška narodna garda predala luko Baroš italijanskemu orožništvu.

Zanimivosti.

Hipnoza v kinematografiji. — Pomankanje žensk. — Drag poljub.

Angleški kinorežiser Geoffrey Mallins je hipnotiziral kinoigralko miss Phyllis Titmus ter ji dal igrati njeno ulogo. Igralka je igrala izvrstno, natančno po navodilih režiserja, mnogo bolje kakor navadno. Mallins je nato hipnotiziral tudi druge igralce in vsi so odigrali svoje uloge dobro in točno. Važna pa je hipnoza pri kinematografskih posnetkih posebno radi tega, ker ni treba toliko vaj in ker igralci nehote slede vsakemu najneznatnejšemu namigljaju režiserja. Mallins trdi, da more vsakega človeka napraviti za dobrega kinoigralka, če ima le malo smisla za to. Londonska publika bo tako v kratkem imela orliko, gledati film, v katerem igrajo sami hipnotizirani igralci.

V Ameriki, deželi vsega, primanjkuje žensk. V imenu mesta Juba-City v Kaliforniji je razglasil neki Josné Boslow v časopisju, da se išče ženske brez dote za vse mesto. Koliko žensk bo torej našlo lepo in udobno življenje v romantični, zlata polni ameriški deželi, ker ne rabijo nič manj kot 70.000 žensk. Toda joj! Josné stavi težke pogoje: Brez dote, no to ni nič hudega. Toda ženz morajo znati: kuhati, krave molzti, voziti vodo, cepiti drva, šivati in — pospravljati po hiši. Kaj si pravzaprav mislijo Amerikanci? Mar se Evropi samo rogaajo 70.000 žensk? Kje dobiti toliko številne žensk, ki razumejo in znajo vse gor navedene posle. Zadovoljni bodo lahko, če bodo našli samo ene, a kaj — samo polovico take ženske. Če bi zahtevali plesalke, bi jim jih z lahkoto ponudili par milijonov.

Ze precej priletan Anglež Whitfield se je vozil sam v istem kupeju z neko Francozinjo proti Marseilleu. Ko je vozil vlak po pustih poljanah, mu je postalo najbrž dolgočasno. Da bi si kratil čas se je ohrabril, skočil pokoncu ter poljubil Francozinjo na čelo; res, samo na čelo. Toda Francozinja — najbrž kaka priletna devica — ni razumela šale; potegnila je za varnostno zavoro in vlak je obstal. Nastal je velik naval na vagon; vsakdo je hotel vedeti, kaj se je zgodilo. Med tem pa so se v kupeju vršila „pogajanja“. Francozinja se je hotela poravnati ter je za poljub zahtevala samo — 25.000 frankov. Anglež se je poljub vsekakor zdel malo predrag, povrh pa niti ni bil pravi poljub! Stvar pa je prišla končno pred sodnijo in ubogega Angleža so obsodili na 1000 frankov odškodnine in povrh še mesec dni zapora. To je bil vsekakor drag „laži — poljub“!

Dnevna kronika.

— Casopisna reklama v Jugoslaviji. Anončni zavod Drago Beseljak 23. drug v Ljubljani je izdal zelo potreben pregled vsega pomembnejšega časopisja, ki izhaja v naši državi, poleg še nekaterega, ki izhaja v inozemstvu. Seznam, ki obsega tudi splošna navodila o oglašanju, priporočamo vsakemu trgovcu, obrtniku in sploh podjetniku.

— Učiteljstvo in drž. posojilo. Na Pragerskem imamo samo dve učiteljski moči, ki sta podpisali vsaka po 1000 K drž. posojila. — Pred kratkim pa smo čitali, da je podpisal nek rodoljub, o katerem vemo, da je nabral letos krog 300 polovnjakov vina — samo 2000 K posojila. In tako je vedno: bogataši so brez idealizma

— **Podpisuje delnice „Orient“**, mednarodne trgovsko-spedijske delniške družbe v Mariboru. Zelja naših trgovskih krogov, naj bi se ustanovila trgovska spedijska družba, ki bi se pečala z vskladiščenjem blaga, s carinsko manipulacijo in spedicijo na vse strani ter vzdrževala carinsko tranzitno skladišče ter tako nudila ceno vse one ugodnosti, ki jih podobna zasebna podjetja ne morejo nuditi, se je izpolnila. „Orient“ je tu in razpisuje subskripcijo delniške glavnice 1.000.000 dinarjev. Podpisovanje se vrši od 15. oktobra do 6. novembra t. l. Citajte tozadevne oglase! — Kakor izvemo naknadno, prevzema subskripcije tudi Ljubljanska kreditna banka in vse njene podružnice.

— **Pri Okrajni posojilnici v Ormožu** sta nadalje podpisala 7% drž. investicijsko posojilo: Ozmeč Vinko, posestnik v Koračici 400 K ter Zadravec Jakob, paromlinar v Središču 10.000 K.

— **Zločin blazne ženske.** V St. Jurju ob Pesnici je v nedeljo neka ženska v blaznosti zažgala lastno hišo, ki je docela pogorela. Žensko so prijeli ter odvedli v bolnico.

— **Požar v Dolgošah.** Včeraj popoldan je zgorelo gospodarsko poslopje Marije Perko, kmetice v Dolgošah. Skoda je ogromna. Kako je nastal ogenj še ni znano.

— **Sejm v Račjem.** Občina Račje pri Mariboru naznanja, da je po 6-letnem presledku zopet uvedla svoje 3-letne živinske sejme in sicer se bo vršil prvi že v soboto, dne 15. t. m. na dan Sv. Terezije, drugi na Valentinovo in tretji na binkoštni torek vsako leto. Upati je, da bodo ti sejmi dobro obiskani, ker leži ravno vas Račje v najlepšem križišču Dravskega polja ter bo tako kmetovalec zamogel dobro prodati svojo živino v domačem kraju.

— **Razpisana je z rokom do 20. t. m.** prava zaporov pri okrajnem sodišču Kozje, naprava toplih gredic v hiralnici Ptuj, nujne poprave v kmetijski šoli Sv. Jurij ter pri postaji na Beču, preureditev telefonske govorilnice na glavni pošti Ljubljana in krovski dela pri stanovanjskih barakah v Ljubljani. Pojasnila daje oddelček IV b gradbene direkcije v Ljubljani ter glede prvega objekta tudi okrožna gradbena sekcija Celje, glede drugega objekta okrožna gradbena sekcija Ptuj, glede tretjega in četrtega okrožni gradbeni sekciji Maribor in Celje. Takse 125 Din. plačajo le ponudniki, ki še nimajo dovoljenja za udeleževanje pri javnih licitacijah. Ta taksa velja enkrat za vselej.

— **Reklamni davek na Češkem.** Istočasno kakor pri nas je bil tudi na Češkoslovaškem uveden davek na reklamo. V nedeljo se je vršilo v Pragi veliko protestno zborovanje prizadetih krogov, na katerem je bila sprejeta resolucija, v kateri se zahteva takojšnje ukinitje reklamnega davka.

— **Tako se potuje!** V Ukrajini pri postaji Tetjereva so razbojniki razdelili del železniške proge, tako da je kijevski osebni vlak skočil s tira. Razbitih je bilo več vagonov. 30 potnikov, med njih mnogo ranjenih. Na vlak so razbojniki streljali. — Potnike, ki so ostali živi, so razbojniki spravili v bližnji gozd in jih tam oropali. 15 ljudi so pa ustrelili.

— **Sezname črnožoltih agitatorjev** objavlja „Arbeiterzeitung“ in „Arbeiterwille“. Med njimi se nahaja mnogo članov bivšega plemstva in nezaposlenih častnikov nekdanje „c. i. kr.“ armade. Za vemo, zakaj se ti ljudje trudijo za povratek Habsburžanov.

Mariborske vesti.

Maribor, 14. oktobra.

— **Manifestacija za Koroško.** V nedeljo ob pol 11. uri dopoldne se vrši pod okriljem Jugoslovenske Matice na Glavnem trgu veliko manifestacijsko zborovanje za našo Koroško. Druga slovenska mesta so se pred enim tednom spominjala obletnice koroškega plebiscita, Maribor prihaja zadnji, zato je naša dolžnost, delati na to, da bo nedeljsko zborovanje najslajnejše. Z okolice Maribora vidi naše oko koroške gore, tam za Peco se marsikatera slo-

venska duša z žalostjo in hrepenenjem spominja svobodne jugoslovenske države. Pokažimo tedaj tudi mi, da se spominjamo naših koroških rojakov in da ne bomo nikdar pozabili na gospodarski prestol. Zberimo se v nedeljo na Glavnem trgu in ponovimo prisego, da ne zapustimo naših koroških rojakov v njihovi narodni nesreči!

— **Konec stavke mariborskih delavcev.** Včeraj so se na poziv in s posredovanjem okrajnega glavarstva in magistrata vršila ponovna pogajanja med zadrugo mariborskih mojstrov in stavkujočimi mizarškimi delavci. Delavci so se sprva branili znižati svoje zahteve, končno pa so pristali na 20odstotno povišanje dosedanjih mezd. Dolodajalci pa so podali obenem izjavo, da bodo dobro kvalificiranim močem v posameznih slučajih sami zvišali povišek za nekaj odstotkov. Na podlagi tega sporazuma so bili delavci zopet sprejeti ter so se danes zjutraj že vrnili na delo.

— **Ali je res?** V nedeljo se je vršila v Kamnici veselica ondotne požarne brambe, katere so se udeležili tudi člani mariborske požarne brambe. Da še jasneje pokažejo nemški značaj veselice in požarne brambe, so zapeli Mariborčani: „Wir tragen stolz auf unserer Brust das schwarz-rot-gelbe Band“. Gospodje krog mariborske požarne brambe radi zatrjujejo, da v uniformi ne poznajo politike, a vse njihove prireditve imajo izključno le nemški značaj. Tako je bilo pri Götzu, in tako je tudi drugod. Nismo pa še slišali, da bi se mariborska požarna bramba udeležila veselice kake slovenske požarne brambe v okolici.

— **Slučaj g. prof. Favaja.** Z ozirom na naš včerajšnji članek o odpustitvi g. prof. Favaja smo dobili od dobro informirane strani zagotovilo, da se njegova odpustitev iz službe ni izvršila na podlagi kakih tozadevnih poročil mero-dajnih oblasti iz Maribora, kar z veseljem in zadoščenjem beležimo.

— **Iz policijske kronike.** Našla se je moška žepna ura. — V gostilni Orovič v Vetrinjski ulici sta se sprla včeraj ob pol 21. uri zvečer gostilničarja R. M. in A. N. ter se malo premikastila. Sveda se je pri tem zbralo mnogo radovednežev.

— **Poziv!** Prosim one štiri osebe, katere sem vozil od vinske trgate iz Kamnice v Maribor do Glavnega trga, da mi naznanijo svoj naslov, ker se trdi, da sem jaz pri tej priliki povozil dve osebi na Koroški cesti. — Matija Mislata, izvošček in gdstilničar v Mariboru, Cvetlična ulica št. 15.

— **Maribor v znamenju godbe.** Po privatnih stanovanjih klavirji in godbe, po ulicah lajue, po gostilnah gramofoni, orkestrijoni, harmonike itd.; po kavarnah ženske, moške in ciganske kapele. Godba v hiši, na ulici, v javnih lokalih, v kinematografih, v cerkvah, z eno besedo — povsod. Kmalu bodo najele posebno godbo tudi prodajalne, trafike in bravnice, tako da oni, ki slučajno niso razpoloženi, vedno za godbo res ne bodo imeli količka, kjer bi bili varni pred njo.

— **Deputacija mariborskih Nemcev.** V ponedeljek so postali mariborski Nemci — tuji državljani, k županu g. Grčarju deputacija. Namen deputacije ni znana, najbrž se je deputacija zahvalila županu, da je podpiral pri vladi njihove prošnje za odpravo sekvestrov.

— **Kavarna „Jadrana.“** Dnevni koncert prvovrstnega salonskega orkestra.

— **Okraden Amerikanec.** Iz Amerike se vračajočemu Mihajlu Pavliču je na kolodvoru izginila iz žepa listnica, v kateri je imel 8 dolarjev in 2000 K gotovine. Ker dolarji žeparjem posebno diše, opozarjamo Amerikance, naj bodo pazljivi in svoj svoje listnice dobro shranijo.

— **Nehajte z Italijančenjem.** Od vseh strani dobivamo dan za dnem nešteto pritožb o nekaterih naših primorskih priseljencih, da se v zasebnem obče-vanju po ulicah in javnih lokalih poslužujejo italijanščine. Morda bi v drugačnih razmerah to ne bilo nič, toda v očigled dejstvu, da so ti ljudje pribežali v Maribor ravno vsled nasilja bilih, katerih jezika se tako radi poslužujejo, je to naravnost neodpustni narodni pre-

nehajte s tem! To je naš zadnji opomin, sicer bomo objavili vse pritožbe s polnim imenom.

— **Zopet milijonar več v Mariboru.** Iz Ljubljane poročajo, da je dosedanji lastnik Kolizeja v Ljubljani g. Anton Deghenghi prodal to velikansko poslopje za tri milijone in se namerava naseliti v Mariboru. Radovedni smo, ali bo ta gospod v Mariboru sezidal zase in svoje uslužbence stanovanjsko hišo, ali pa bo po vzoru drugih mariborskih milijonarjev „lajsal“ stanovanjsko bedo.

— **Tatvina.** Trgovcu Rudolfu Nifer-galu na Koroški cesti št. 1 je nekdo ukradel izmed vrat pred trgovino izložen omet (26 m) črnosivega (karirane-ga) blaga. Pred nakupom se svari.

— **Smrtna kosa.** Umrj je v sredo v 44. letu svoje starosti Karol Schuster, plačilni natak restavracije na glavnem kolodvoru. Pogreb se je vršil danes popoldan. N. p. v. m.

— **Imenovanje.** Iz Beograda se poroča, da je imenovan g. profesor Fran Voglar za ravnatelja mariborskega ženskega učiteljskega.

— **Kavarna „Central.“** V soboto in v nedeljo koncert znane jugoslovenske ciganske godbe.

— **Cevljarski mojster Rudolf Mon-jac** je otvoril svojo delavnico v Slovenski ulici 10. Več v inseratu!

— **Velika kavarna.** Danes zvečer koncert prvovrstne salonske godbe prof. Kubička 1253

Kultura in umetnost.

— **Dobrodelni koncert.** V roke mi je prišlo „Novoje Vremje“ od 25. XI. 1914, ki kaže, kako so čudna pota gospodova. V tej številki je naznanjen neki koncert, ki se ima vršiti v korist srbskim glasbenim organizacijam. Ta koncert je dirigiral takrat Valentin Cibulevski, ki je za danes aranžiral dobrodelni koncert za svoje kadete. Kruta usoda je prignala nekdanje dobrotnike k nam prositi milo za drago. — Ali naj zadenejo ti sedanjí revčki, na gluha ušesa? Ne, dolžnost naša je da pokažemo svoje bratoljubje z dejanji. Glasbeniki so se takoj odzvali vabilu ter se stavili Valentinu Cibulevskemu na razpolago in sicer tako Nemci kakor Slovani z vso vnemo, in celo brezplačno. Sedaj je dolžnost našega občinstva, da pokaže tudi ono svojo naklonjenost, da ne dozivimo blamaže, da bi posetili koncert samo Nemci. Predprodaja vstopnic se vrši pri Höferju in Brisnikovi do sobote ob 18. uri zvečer. Mimogrede bodi omenjeno, da nastopi pri „Ouverture solonnelle“ nad 120 ljudi in sicer 50 ruskih pevcev 20 godbenikov na pihala, ter moštvo orkestra. Po skušnjah sodeč ho ta koncert res veličasten.

Sokolstvo.

— **Predavanje.** Ciklus najraznovrstnejših zanimivih in po večini aktualnih predavanj tvori Sokolov izobraževalni odsek z referatom gosp. inž. Ferd. Lunše, ki bo orisal „Politično, socialno in kulturno življenje v Siamu.“ Snov je polna tako političnih, kakor socialnih in kulturnih prvin, da more zanimati vsakogar, kakor se tudi zdi na prvi pogled tuja. Predavanje se vrši 15. X. v mali dvorani Nar. doma, začetek ob 20. uri zvečer. Vse člane, članice in prijatelje Sokolstva, ki se ne vdeležijo ruskega koncerta, vabi k objilni vdeležbi načelnik izobr. odseka.

Sport.

— **Prvenstvo kontinenta,** za katero se potegujejo resno samo trije evropski klubi in sicer Sparta (Praga), Nürnberg (Nemčija) in Rapid (Dunaj), si je že zagotovila češka Sparta.

— **Poljski nogomet.** Prvo mesto zavzema Cracovia (Krakovo) drugo Warta (Vratislava) in tretjo Polonia (Varsava).

— **Ceskoslovenska rep. kontra Jugoslovenski reprezentanci.** Za to veliko nogometno tekmovanje med obema prijateljskima slovanskima narodoma, ki se odigra proti koncu tega meseca v Pragi, vlada velikansko zanimanje. Pro-tektorji je povzel Dr. Baxa, župan Prage.

— **Maribor I.: Svoboda I.** V nedeljo se vrši jesenska prvenstvena tekma med obema klubi na igrišču „Maribora“. Obeta biti zelo zanimiva, ker se je „Svoboda“ precej ojačila in igrala v „Rapidom“ 2:3 za Rapid z tremi enajstmetrovkami in še tretji gol je naredil po določenem času. Pričetek tekme točno ob pol 4. uri popoldne.

Kino.

— **I. mariborski bioskop.** Danes v soboto in jutri v nedeljo se predvaja II. epoha velikanskega filma „Gospodarica sveta“ pod naslovom „Zivljenska zgodba Maud Gregardove“, obsegajoča 6 dejanj. V ponedeljek 17. torek 18. in sredo 19. t. m. se predvaja III. epoha „Modri rabi iz Kuau-fa“. „Gospodarica sveta“ je drama, ki vsled krasnih posnetkov iz Kine prekaša vsa druga filmska dela. Kdor še ne pozna Kine, a se hoče seznaniti z njenimi prebivalci, z njenimi mesti, pokrajinami, rekami in običaji, ki so tako različni od naših — da te redke prilike pač ne sme zamuditi.

— **Mestni kino.** „Pogled v prepad“ drama v 5 činih, se predvaja v petek, soboto in nedeljo.

Zahtevajte v vsaki gostilni „Tabor“.

Gospodarstvo.

— **Cene za premog iz drž. rudnika Velenje.** Pokrajinska uprava za Slovenijo je na novo določila prodajne cene premogu iz drž. premogovnika Velenje ter pri tem znatno znižala dose-danje cene; nove cene veljajo od 1. okt. 1921. Uradno določene cene so: za lignit: 32, 31, 30 in 24 K; za kosovec: 30, 29, 28 in 22 K; za drobní premog: 25, 24, 23 in 17 K; za zdrob: 23, 22, 21 in 15 K za 100 kg loko postaja Velenje. Za vsako vrsto premoga so določene 4 cene; prva cena velja za velenjski okoliš, druga za celjski, tretja za mariborski okoliš, za vso Kranjsko in Hrvatsko do Zagreba; četrta za vse oddaljene kraje. Diferenciranje cen za premog, namenjen v oddaljene kraje, se je uvedlo vsled visokih prevoznih stroškov, ki so onemogočali transport v oddaljene kraje; sedaj so višji transportni stroški izravnani z nižjo ceno. V cenah so vštete tudi vse pristojbine. S tem se je velenjski premog tako pocenil, da je vsakomur mogoče preskrbeti se s cenanim kurivom za bodočo zimo; tudi industriji je zagotovljeno ceneno kurivo.

— **Dobava slame.** Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se 19. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne sklenejo pismene, neposredne pogodbe za dobavo slame v intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pri Komandi vojnega okrožja v Celju in v Mariboru ter pri Komandi mesta v Slovenski Bistrici. Pogoje je moč vpregledati pri imenovanih vojaških mestih.

— **Dobava strojev in orodja.** Drzavne protezne delavnice v Ljubljani, potrebujejo: 1. veliki vrtalni stroj, 1. skarje za pločevino, 1. vreteno za brus, 1. vreteno za polirni stroj, 1. veliko nakovalo, 2. namizna nakoval in razno čevljarsko in bandažijsko orodje. Ponudbe je poslati čimprej upraviteljsvom Drzavnih proteznih delavnic v Ljubljani. More se ponuditi tudi rabljene a brezhibne stroje. Cene se morajo glasiti franko Ljubljana.

— **Prodaja starega materijala.** Direkcija državne železnice v Sarajevu bo prodala dne 24. oktobra t. l. ob 10. uri dopoldne v skladišču materijala na glavnem kolodvoru v Sarajevu staro kovano in lito železo, stare obročje, stare tračnice, stare pločevino, star baker itd. ter star papir. Oglas s podrobnejšimi podatki je interesentom v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani na vpogled.

— **Dobava 10.000 kg svinjske masti.** Dne 24. oktobra t. l. se vrši druga pismena ofertalna licitacija glede 10.000 kg svinjske masti pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani. Oglas s podrobnejšimi podatki, je v pisarni trgov-

sko in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani interesentom na vpogled.

Amerikanci o evropski valuti.
Nek ameriški list piše: Sumljivi znaki finančne krize so se začeli pojavljati v državah centralne Evrope. Nemška marka danes ni več vredna kot en cent. Za 92 centov dobite danes 100 nemških mark, dočim ste pred enim tednom morali zanje plačati še 1-10 fr., a pred enim letom 1-75 fr. Stare avstrijske krome so prišle popolnoma na kant! Za 10 centov dobite danes 100 avstrijskih kron. Pred enim tednom je bilo za isto treba plačati 12 centov, pred enim letom pa 50 centov. Jugoslovanske krome se tudi sumljivo suše. Danes dobite za 11 centov 100 jugoslovanskih kron. Pred enim letom ja stala ista vrsta še 87 centov. Strahovita mizerija pa je s poljskimi markami, ki so toliko vredne, kot navadni časnikarski papir. Za 1 dolar jih dobite cel kos! Srečni Amerikanci!

Vincent Eckstein:

Afrodita.

Roman. Prerel: Rušan

(Dalje.)

Da odstrani nevarnega nasprotnika za vselej, je ostajalo Kononu samo eno sredstvo. Če ni hotel postati zahrbtni morilec, mu je moral vsaj za vedno odzvati prostost. Sporazumno s Fintijem je sklenil, da naj roparji ujamejo Akontija, predno dospje na določeni kraj, ter ga prodajo kot sužnja v kakem oddaljenem mestu Male Azije. Fintij je na to takoj pristal: vedel je, da bo razen nagrade, ki jo bo plačal Konon za to delo, padel roparjem v roke tudi bogat plen. Poslanci so imeli seboj mnogo denarja in razen tega se hogate darove za korintske državnike. Roparji so obljubili, da puste poslance mirno svojo pot nadaljevati ter da ujamejo samo Akontija. Fintij je za to jamčil s svojo glavo. Prebrisan cerkovnik je dobro vedel, da se ta obljuba pač lahko izpolni, kljub temu pa pri tem napolnijo žepi.

O vsem tem je bil glavni morskimi roparjev natanko obveščen. Tudi na poslanski ladji se je nahajalo oboroženo moštvo, toda niti polovico tega, kot na roparski. Za pet ali šest let se na tem mestu ni izvršil noben napad in povsod se je mislilo, da je to mesto popolnoma varno. Roparji iz Lemnosa, mnogokrat premagani, so se umaknili proti severu. Nikdo ni več mislil, da si bodo še kdaj igrali na jug, posebno še, ko so Atenčani

ujete roparja obsodili na najhujše kazni. Zaradi tega je bil Enioh popolnoma siguren, da bo zmagal, ker se poslanikom o kakem napadu niti ni sanjalo. Tudi oboroženi vojaki so bili bolj za parado, kakor pa za boj.

Okoli polnoči je javila straža Eniohu, da se je v smeri proti Miletu prikazala ladja. Velikost ladje, ki se je naglo približevala, velike in dolge zastave, ki so se v mesečini videle, so pričale, da se približuje plen. Enioh je izdal takoj povelja, da se pripravi ladja za boj.

Če se milečanska ladja na poziv ne bo takoj udala, se bo izvršil redni napad. Obe ladji sta se približali na par streljajev. Milečani so mislili, da je Halan kaka atiška trgovska ladja ter so pazili, da ne tréjjo ob njo. Krmar se je čudil, da se navidezna trgovska ladja noče niti izogniti, nasprotno, pluje naravnost v smer milečanske ladje. Ko je to zapazil tudi voditelj poslanstva, je odredil, da prenehajo veslati, a ko tudi to ni pomagalo, da zaustavijo ladjo.

Halaca je začela pluti počasneje. Poglavar roparjev, Enioh je stopil na sprednji del ladje ter zavalil proti milečanski, da mora v zelo važni zadevi govoriti s poveljnikom trijere.

„Kdo ste vi?“ se je odzval nekdo s poslaniške ladje.

„Mornarji, kakor vi!“ je odgovoril Enioh. Čuden slučaj nas je primoral, da vam za par trenutkov zastavimo pot. Na obali Ikarije smo izgubili našega pevca in šaljivca, belega Ejeta. Zakej sem se, da nam mora prva ladja, ki jo grečamo, nadomestiti izgubo. Dovolite torej, da pridemo na vašo ladjo ter da si izmed vaših ljudi izberemo. Da pa boste vedeli, s kom imate opraviti vam povem: jaz sem Enioh, Golijat z Lemnosa, a ta ladja je Halaca, o kateri ste že mnogo slišali.

Roparji so se porogljivo zasmejali. Tako porogljiv še njih glas ni bil nikdar. Ko so na milečanski ladji slišali ime Halaca, je vse prevzela groza in strah. Poslaniki so bili sicer naobraženi in duhoviti starci in mladeniči, a bili so bolj uljudni, kakor pa hrabri. Najstrašopetnejši pa so se izkazali vojaki: „Zgubljeni smo! Za nas ni rešitve!“ je slo od ust do ust.

Zalostno je bilo gledati, kako so sivolasi starci z razmršenimi lasmi begali po ladji in zaklinjali vojake, naj ne izgube poguma in naj ne pozabijo, kako slavno je umreli za domovino. Toda zbegani starci, voditelji teh vojakov, jih niso mogli ohraniti.

Eniohova ladja se je vedno bolj

blížala. Enioh je zapazil, da je vsem upadel pogum in, da se mu ni treba bati resnega odpora. Bil je zadovoljen ter je še malo čakal, da se strah na nasprotni ladji še bolj poveča.

Voditelj poslanstva se je še vedno trudil, da pregovori vojake na odpor, a vse zamanj. Nikdo ga ni poslušal. Brez vprašanja je stopil eden izmed poslaničkov na vzvišeno mesto ter glasno zavalil proti roparjem:

„Pripravljeni smo, da se z vami pogajamo, če vaše zahteve niso prevelike. Povejte nam, kaj hočete, da se moremo posvetovati!“

Enioh je prasnul v smeh, a njegovemu smehu se je odzval zvenket orozja njegovih tovarišev.

(Dalje prih.)

Glavni urednik: Radoj Rehar.
Odgovorni urednik: Rudolf Ozim.

Mala oznanila.

Še se za takoj soliden hispac, vajej konjev na majhno posestvo, 20 minut iz mesta. Povprašati dr. Rostohar, Vrtna ulica 12. 1613

Proda se moška zimska suknja z usnjem podložena. Vpraša se Razlagova ulica 23/1, od 2-3. 1615

Državni uradnik išče najno nekoga, ki bi mu posodil 10.000 K. Vrne se z dobrimi obrestmi v 6 mesecih. Dopolj pod sifro „Posojilo 1921“ na upravo „Tabora“. 1610

Proda se fino plavčasto namizno orodje za 12 oseb. Redka prilžnost. Vpraša se Vlcl. Glavni trg. 16163-1

Proda se bela dachška obleka, dekliški paleto, fini zimski klobuk, dekliški klobuki. Vpraša se pri dr. M. Razlagova ulica 23/1, od 2.-3. ure. 1614 3-1

Mala čisto separirana soba, se odda s 1. novembrom s hrano. Kovčič, Korosčeva ulic 2/1. 1609

Kupim majhno hišico v mestu. Pisemne ponudbe Deghenghi, Hotel „Meran“. 1617 2-1

Zaradi odpotovanja se takoj proda staro violino, fotografski aparat, gledališki daljnogled, vodna sesalca, novo gumijev plašč, sedlo, stenska ura, plinova svetilka. Pomudbe v restavraciji „Maribor“, soba št. 11. 1618

Kupim pianino. Oferte v restavraciji „Maribor“, soba 11. 1619

Jetika! Dr. Pečnik. Jetika! Današnje strogo znanstveno zdravljenje. Vsak jetičnik, ki hoče doma ozdraviti, naj kupi knjigo. V vseli knjigarnah, 48 strani, 9 kren. 1045

Nahrbtniki

za pianino v raznih velikostih iz jadvrovine oziroma gumiranega platna, gurte za rolo, trakovi za žalužije, mreže za konje, žoge za nogomet, gonilni jermeni itd. pri

Iv. Kravos, Maribor
Aleksandrova c. 13.
1065 5-5

ZAHVALA

Več bolnikov iz Studencev pri Mariboru, ki so bili tekom letošnjega leta v javni bolnici v Ptuj, izreka tem potom g. primariju dr. Rebuli za dobro izvedene operacije kakor tudi čč. usmiljenim sestram za poživovalno postrezbo in oskrbo najpriščnejšo zahvalo.

Otvoritev delavnice.

Naznanjam slav. občinstvu, da sem danes 15. oktobra otvoril 1620 3-1

čevljarsko delavnica v Slovenski ul. 10

ter bodem sprejemal in po najboljšem okusu izdeloval po meri in naročilu vse vrste čevljev in popravila. Imel bom vedno v zalogi izgotovljenih čevljev. Cene zmerne! Točna postrezba! Za obilen obisk se priporoča Rudolf Monjac.

Pojedina mesnih in jeternih klobas

se vrši soboto dne 15. in v nedeljo dne 16. oktobra v Frankopanovi ulici štey. 2. K temu na razpolago izvrstna vina. — Za obilen obisk se priporočata 1621

Vincenc in Josipina Planinc, gestilničarja.

Domača zavarovalnica sprejme zastopnika

Maribor in okolico. Ponudbe na upravo lista pod „Zavarovalnica“. 1598 3-1

Jajca iz hladilnice

prodaja vsak dan na Glavnem trgu eks-partno društvo 1560
Matheis, Suppanz & Co.
Komad po K 2.50.

KNJIGOVEZNIKA
MARIBORSKE TISKARNE D. D.

KI JE NAJMODERNEJSE UREJENA, SE PRIPOROČA CENJENEMU OBČINSTVU, OBLASTVOM IN URADOM. PREVZEMA VSA V KNJIGOVEŠKO STROKO SPADAJOČA DELA.

IZVRŠBA SOLIDNA! CENE ZMERNE!

Ana Schuster, roj. Hoflechner daje v jasnem, kakor tudi v imenu svojih otrok Otmar in Marta, svoje matere Terezije Hoflechner, njenih bratov in sester in v imenu vseh ostalih sorodnikov, vsem dragim prijateljem in znancem žalostno vest o smrti iskreno ljubljenega nepozabnega soproga, oziroma očeta, brata, zeta, svata in strica, gospoda

Karla Schuster
višji natakar na Glavnem kolodvoru 1622

Ki je v sredo dne 12. oktobra 1921 ob pol 17. uri po daljši bolezni v 44. letu svoje dobe mirno in bogoudano preminul.

Telesni ostanki drugega rankega so se blagoslovili v petek dne 14. oktobra ob 17. uri (5. uri) v metvašnici mestnega pokopališča na Pobrežju in potem položili k večnemu počitku.

Sv. maša zadušnica se bo služila v soboto dne 15. oktobra ob pol 9. uri v frančiškanski farni cerkvi.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Posebne osmrtnice se ne bodo izdajale.

Nastavljeni restavracije Glavni kolodvor, Maribor naznanjajo pretuzno vest o smrti njih dolgoletnega in vestnega tovarisa, gospoda 1623

Karla Schuster
višji natakar

Ki je v sredo dne 12. oktobra 1921 za vedno zatisnil svoje oči. Pogreb drugega preminulega se je vršil v petek dne 14. t. m. ob 17. uri iz mrtvašnice mestnega pokopališča na Pobrežju na tamkajšnje pokopališče.

Maribor, dne 14. oktobra 1921.

Slava njegovemu spominu!